

'Say something', het grote werk boven de eettafel, is van de Kroatisch-Amerikaanse kunstenaar Goran Tomcic. Hij staat bekend om zijn collages met holografische folie. Tomcic maakte het als reactie op 9/11, maar Gnyyp vond het erg passend boven de eettafel. Praten is immers wat je doet tijdens het tafelen.

In de huiskamer staat een jarenvijftigbank met bekleding van de Bielefelder Werkstätten. Boven de vintage roodfluzelelen zithoek hangt een schilderij van de jonge Amerikaanse kunstenaar Avery K Singer. De kroonluchter is van het Italiaanse merk Venini.

MIJN HUIS, MIJN STIJL

Van graanhandelaar naar kunstverzamelaar: MARTA GNYP (49) gooide het roer radicaal om, en met succes. Van haar huis in Berlijn, waar ze samen met haar al even kunstminnende vriend woont, maakte ze een privémuseum.

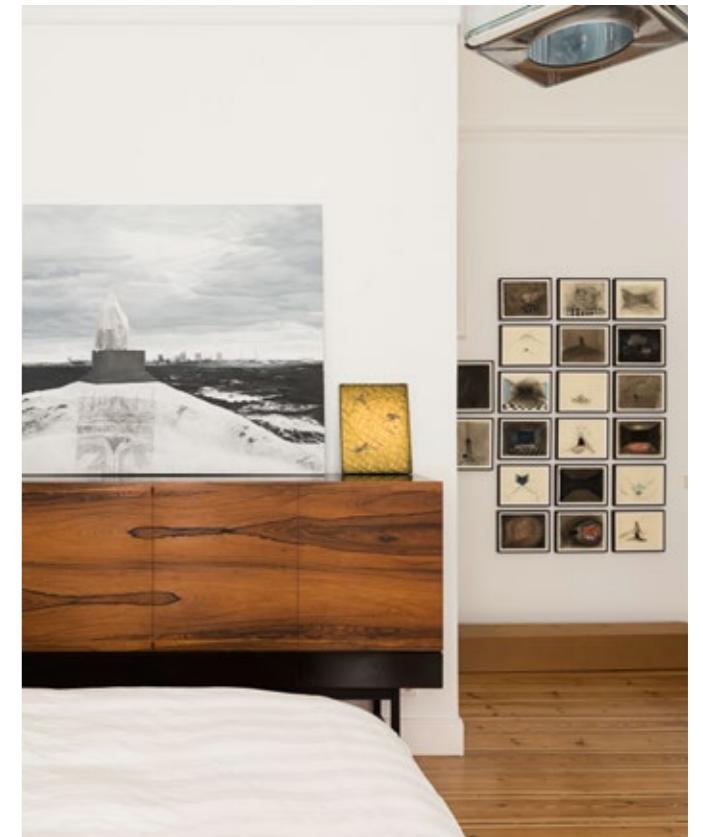
fotografie WOLFGANG STAHR
tekst LISA KOETSENUIJTER

Het klassieke bad op pootjes is van het Italiaanse Devon & Devon, de douche (links van het bad) is betegeld met Bisazza-glasmozaïek.

Links: Gnyp bij een werk van de jonge Amerikaanse Zachary Armstrong. Hij maakt rudimentair, primitief werk, vaak gebaseerd op zijn eigen kindertekeningen. Slaapkamer: vintage kast, schilderij van de Roemeense Cătălin Petrisor. Rechts een serie tekeningen van de Amerikaanse Adam Putnam.

Het is een spel, dat inrichten en ophangen. Het beste tentoonstellen. Schuiven, verhangen, omwisselen tot het goed voelt en het werk en de ruimte met elkaar in dialoog zijn

Zat ze daar in een bootje op een meer in Kazachstan, met een Kalasjnikov in haar handen. Eenden schieten, om een transactie te vieren. Nee, toen was de van oorsprong Poolse Marta Gnypl nog geen kunstadviseur, maar graanhandelaar voor een Zwitsers bedrijf. De gekste dingen maakte ze mee, vijftien jaar lang. Ouderwetse Sovjet-ambtenaren, gesjeesde jonge ondernemers: na de val van De Muur kwam ze in Oost-Europa – haar terrein, want ze sprak Russisch – allerlei volk tegen in haar werk. En ze kwam in al die nieuwe republieken: Oezbekistan, Georgië, Azerbeïdjan – you name it, Gnypl is er geweest.

Het was geen plan dat ze voor zichzelf had uitgestippeld: eerst bij de bank, toen in de grondstoffen. Het kwam gewoon op haar pad. In 1987 verhuisde ze van Polen naar Nederland, voor een studie Arabisch. Ze vertrok dus niet vanwege politieke redenen, maar gewoon, om in Amsterdam aan de UVA te studeren. Drie jaar later haalde ze cum laude haar bul. Bij de bank zeiden ze: 'Als je zo'n moeilijke taal kunt leren, kun je alles leren.'

Daarna rolde ze de graanhandel in. Tot het na tien jaar begon

te kriebelen: ze wilde weer studeren. Maar wat? Kunstgeschiedenis misschien? Kunst had haar altijd geïnteresseerd. Als ze voor haar werk op reis was, bezocht ze musea en ging ze op zoek naar de beste tentoonstellingen. Marta begon aan haar bachelor, in deeltijd. Doordeweeks werken, tijdens het reizen zoveel mogelijk studeren, 's avonds colleges volgen en op zaterdag en zondag het museum in. Na haar bachelor volgde een master en na de master een proefschrift.

We weten waar het is geëindigd: Marta Gnypl is inmiddels een gevierd kunstadviseur voor privé-verzamelaars. Daarnaast schrijft ze over kunst, en verschenen er artikelen over haar werk in onder meer *The New York Times*. Ze was een tijd docent kunstgeschiedenis en runde een jaar lang een galerie. Je kunt gerust zeggen dat ze de kunstwereld intussen als haar broekzak kent.

Van een studie Arabisch via het bankwezen en de grondstofhandel naar moderne kunst, wat je noemt een carrièreswitch. Maar geen plotselinge beslissing, eerder een geleidelijk proces. Op haar veertigste wist ze: als ik het goed wil doen, moet ik er niet te lang meer mee wachten. >

In de gang: vintage Italiaanse vazen. De twee variaties op de Amerikaanse vlaggen komen van Goran Tomcic en de Duitse kunstenaar Johannes Wohnseifer. Het kleine schilderij naast de vazen is van de Engelse Sachin Kaeley. In de verte een sculptuur van het Arabische kunstcollectief GCC. Rechts: het blauwe oog is een werk van de Schotse fotograaf Douglas Gordon.

De muren waren bont. Werkte totaal niet. Ze probeerden grijs, dat was het evenmin. Uiteindelijk werd het wit: een klein beetje *white cube* in hun appartement

SCHUIVEN TOT HET GOED VOELT

Tegenwoordig opereert Gnyp vanuit Berlijn, waar ze een ruim appartement bewoont in de chique wijk Charlottenburg. Want wie écht wat wil betekenen in de hedendaagse kunstwereld, moet in Londen, New York of Berlijn wezen. Gelukkig draagt haar vriend – psychiater – de moderne kunst ook een warm hart toe. Ze ontmoetten elkaar in een museum. Het Thyssen-Bornemisza in Madrid, om precies te zijn. Er was een tentoonstelling over licht en schaduw en ze raakten aan de praat. Dat is nu vijf jaar geleden.

Ze wonen sinds anderhalf jaar samen in een huis dat zich het best laat omschrijven als hun persoonlijke museum. Zijn voorkeur: fotografie. Die van haar: schilderkunst. Bijna alle kunstwerken die ze bezitten, een paar honderd in totaal, zijn westers en hedendaags. Hoewel hun huis aardig gevuld is, staat er ook nog heel wat opgeslagen. Wordt er iets nieuws gekocht – en dat gebeurt een paar keer per jaar – dan moet er iets anders verdwijnen. Het is een spel, dat inrichten en ophangen. Marta Gnyp en haar vriend zijn een soort conservatoren: ze willen het beste tentoonstellen. Ze schuiven, verhangen en wisselen net zo lang totdat het goed voelt. Of,

zoals Marta het noemt, ‘de ruimte en de werken met elkaar in dialoog zijn.’

Art victims? Dat zijn ze zeker niet. Het huis wordt nooit overgenomen door de kunstwerken. De enige tegemoetkoming aan de kunst, als je het al zo wilt noemen, zijn de muren. Die waren nogal bontgekleurd toen ze het huis kochten. Werkte totaal niet. Ze probeerden grijs, dat was het evenmin. Uiteindelijk werd het wit: een klein beetje *white cube* in hun appartement dus.

Verder is het interieur eclectisch. Veel vintage design: een bank van de Bielefelder Werkstätte uit de jaren vijftig, Italiaanse lampen uit de jaren zestig. Uit welke periode de meubels stammen is niet relevant, zolang het – net als bij de kunst – maar werkt samen. Gnyp heeft er duidelijk oog voor: de verschillende ruimtes in huis vormen samen een gesoigneerd, maar leefbare privé-galerie die regelmatig wordt bezocht door ingewijden in de kunstwereld. Zijn ze in Berlijn, de museummensen, de medeverzamelaars, dan staan ze vaak voor de deur in Charlottenburg. Kijken wat er dit keer aan de muur hangt in huize Gnyp. Want kunst krijgt een andere betekenis tussen bed en kledingkast. In huis komt kunst pas echt tot leven. ●

HAAR EN MAKE-UP TRICIA LE HANNE

Boven de bank hangt het enige niet-hedendaagse werk uit Gnyps collectie: een portret uit de Gouden Eeuw, van een vrouw in jurk met tulpenprint door Cornelis van der Voort. De stoelen bij de bank zijn art deco.